

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/7/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8718205041
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8718205041.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Ingrid Kalinákovej, v právnej veci navrhovateľky: K.. N. V., W.. XX.XX.XXXX, M. F. J., N. XXX/XX, právne zastúpená: Advokátska kancelária LawService, s.r.o., Stráž 3/223, 960 01 Zvolen, proti odporcovi: K.. F. V., W.. XX.X.XXXX, M. F. J., N. XXX/XX, T. F. N., N. H. XXXX/XX, právne zastúpený: JUDr. Miroslava Slovinská, advokátka, Štefánikovo námestie 13, 052 01 Spišská Nová Ves, v konaní o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 15Pc/70/2018-266 zo dňa 21.10.2021, takto

rozhodol:

- I. M e n í rozsudok tak, že návrh z a m i e t a.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala voči rozvedenému manželovi (ďalej aj ako „povinnému“), aby jej prispieval na výživu sumou 5.000,- eur mesačne. Navrhovateľka si súčasne uplatnila nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.
2. Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom zaviazal povinného prispievať na výživu navrhovateľky sumou 150,- eur mesačne, počnúc dňom 04.10.2018. zaostály príspevok vyčíslil súd na sumu 5.535.50 eur. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal.
3. Proti rozsudku podal odvolanie povinný, navrhujúc napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť, súčasne si povinný uplatnil nárok na náhradu trov konania, vrátane trov odvolacieho konania.
4. Proti rozsudku podala odvolanie aj navrhovateľka, navrhujúc napadnutý rozsudok zmeniť a uložiť povinnému povinnosť prispievať jej na výživu sumou 631,33 eur mesačne, počnúc dňom 04.10.2018.
5. Ďalšie vyjadrenia predniesli účastníci konania súdu v rámci podaných vyjadrení k odvolaniam.
6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v

elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že odvolanie povinného je dôvodné.

7. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie je zrejmé, že manželstvo účastníkov konania bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 13Pc/2/2018 zo dňa 02.05.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 01.06.2018. Napriek tomu, že manželia počas manželstva nadobudli majetok veľkej hodnoty, bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (ďalej aj ako „BSM“) nie je vyporiadané. Navrhovateľka je pritom poberateľkou starobného dôchodku v sume 479,10 eur za rok 2021, čo jej nepostačuje na uspokojenie jej základných životných potrieb. Súd zistil, že navrhovateľka obýva nehnuteľnosť v J., ktorá patrí do BSM a sú s ňou spojené vysoké výdavky, súvisiace s jej chodom a údržbou. V tomto rozsahu vzal súd do úvahy len polovicu navrhovateľkou deklarovanych výdavkov, mysliac pritom na to, že obaja bývalí manželia majú povinnosť uhrádzať výdavky, týkajúce sa ich spoločného majetku. Po pričítaní ostatných výdavkov navrhovateľky na jej osobnú potrebu dospel súd k výslednej sume 590,85 eur, ktorá však stále prevyšuje výšku jej starobného dôchodku. Povinný zároveň blokuje prístup navrhovateľky k spoločným finančným prostriedkom, marí aj predaj nehnuteľností, z ktorých výťažok by smel slúžiť navrhovateľke na uspokojovanie jej potrieb. V nadväznosti na uvedené súd uzavrel, že navrhovateľka je osobou odkázanou na príspevok na výživu rozvedeného manžela.

8. Na strane povinného bolo v konaní zistené, že od roku 2019 je poberateľom starobného dôchodku vo výške zhruba 900,- eur mesačne. Predtým, za rok 2018 predložil povinný daňové priznanie, v ktorom základ dane predstavoval 6.260,- eur. Tiež je konateľom a jediným spoločníkom spoločností W.. a M... Sám si v minulosti určoval výšku svojho platu a časť svojich životných nákladov si vie prostredníctvom predmetných spoločností financovať. Povinný navyše deklaroval výdavky, ktoré reálne presahujú jeho príjmy, preto sa súd domnieval, že odporca spotrebúva finančné prostriedky patriace do BSM. Vyživovaciu povinnosť, ktorá mala povinnému vzniknúť uzavretím druhého manželstva, súd nevzal do úvahy, pretože voči dieťaťu manželky nie je povinný nositeľom vyživovacej povinnosti. Na výživu dcéry, pochádzajúcej z manželstva účastníkov, platí povinný 400,- eur mesačne.

9. Vzhľadom na zistený skutkový stav zaviazal súd povinného prispievať na výživu navrhovateľky sumou 150,- eur mesačne. Na dôvodnosť návrhu nemali vplyv ani tie skutočnosti, že v roku 2018 bolo navrhovateľke vyplatené odstupné vo výške 3.000,- eur a v priebehu konania nadobudla z dedičského konania sumu 50.000,- eur. Uvedené sumy podľa názoru súdu navrhovateľka dôvodne spotrebovala na úhradu nákladov súvisiacich s chodom domácnosti a na kúpu motorového vozidla. V prevyšujúcej časti súd návrh zamietol. S prijatým právnym záverom súdu sa odvolací súd nestotožnil, pričom svoje rozhodnutie argumentuje nasledovne.

10. Ako už odvolací súd v rozhodnutí č. k. 24CoP/19/2020-175 zo dňa 29.09.2020 uviedol, rozvedený manžel nemá nárok na uhradenie všetkých životných potrieb, ale iba nárok na zabezpečenie primeranej výživy (R 50/85). V preskúmvanej veci je zdá sa potrebné rozlišovať medzi právom navrhovateľky na príspevok na výživu rozvedeného manžela a právom navrhovateľky na jej podiel z vyrovnania BSM. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplýva, že navrhovateľka je starobná dôchodkyňa, jej jediným pravidelným príjmom je starobný dôchodok, ktorý v roku 2021 predstavoval sumu 479,10 eur. Podľa štatistických údajov zo Sociálnej poisťovne sa pritom dôchodok navrhovateľky pohybuje na úrovni priemerného starobného dôchodku (<https://www.socpoist.sk/priemerna-vyskavyplacanych-dochodkov--v-mesiacoch-/1600s>). Uvedený príjmové pomery stavajú navrhovateľku do postavenia akéhokoľvek iného starobného dôchodcu, pričom neboli zistené žiadne jej objektívne neštandardné výdavky na zabezpečenie životných potrieb, ktoré by mali odôvodniť jej odkázanosť na príspevok na výživu.

11. Pri posudzovaní schopnosti navrhovateľky samostatne sa živiť by mali byť podľa názoru odvolacieho súdu zohľadnené aj všetky plnenia, ktoré počas konania nadobudla a tieto jej môžu slúžiť na uspokojovanie jej životných potrieb. Osobitne je potrebné zvýrazniť, že v rámci dedičského konania nadobudla navrhovateľka počas konania sumu 50.000,- eur, ktorú už spotrebovala na zakúpenie motorového vozidla a úhradu výdavkov, súvisiacich s chodom domácnosti. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že spôsob útraty sumy nadobudnutej v dedičskom konaní nepovažuje za efektívny, vzhľadom na deklarovанú finančnú situáciu navrhovateľky. Napriek tomu, že využívala motorového vozidla typu SUV, len pre jeho vysokú spotrebu sa rozhodla zakúpiť si nové motorové vozidlo, dôvodiac aj cestovaním za rodinou. Samozrejme, pohonné hmoty sú vysoký výdavok, nevyhnutný pre cestovanie autom, no

predchádzajú mu výdavky na uspokojenie základných životných potrieb, ako stravné, bývanie, ošatenie, obuv, hygienické potreby a pod.. Zakúpenie ďalšieho motorového vozidla šlo celkom zrejme na úkor schopnosti navrhovateľky samostatne sa živiť, pritom neuviedla tak podstatné dôvody, ktoré by jej rozhodnutie rozumne dôvodili. V konečnom dôsledku, pri vysokej spotrebe auta typu SUV smela navrhovateľka na prepravu použiť prostriedok verejnej hromadnej dopravy, predpokladane lacnejší, čím by ušetrila finančné prostriedky na zabezpečenie primeranej výživy.

12. Z prehľadu výdavkov navrhovateľky je zrejmé, že podstatná ich časť je spotrebúvaná na chod domácnosti a údržbu rodinného domu so záhradou. V tejto súvislosti sa odvolací súd vracia k vzájomným právam a povinnostiam účastníkov konania, vyplývajúcim z ich spoločného majetku, ktorý nadobudli počas manželstva. Navrhovateľka sama uvádza, že v súčasnosti obýva nadštandardnú nehnuteľnosť, ktoré značne presahuje potreby bežnej domácnosti. Predmetný rodinný dom so záhradou tvorí súčasť BSM, preto by sa účastníci konania mali podieľať na všetkých výdavkoch, s týmto majetkom spojených. Problémom sa javí byť užívanie spoločných finančných prostriedkov účastníkov konania. Podľa slov navrhovateľky jej povinný bráni v prístupe a užívaní spoločných prostriedkov na účtoch v bankách, preto je navrhovateľka odkázaná pri hospodárení rodinného domu na vlastný príjem. Uvedený nerovnovážny stav bývalých manželov však nie je možné suplovať priznaním príspevku na výživu rozvedeného manžela pre nespĺnenie zákonných predpokladov. Od navrhovateľky možno rozumne požadovať, aby sa presťahovala do bytu či domu, zodpovedajúcemu potrebám bežného starobného dôchodcu, resp. aby svoje práva z majetku BSM uplatňovala súdnou cestou, podľa potreby aj podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

13. V konaní boli zisťované príjmy povinného, aj predkladané jeho výdavky na preukázanie jeho životnej úrovne. Za situácie však, že navrhovateľka nie je na základe svojich príjmových pomerov odkázaná na príspevok na výživu rozvedeného manžela, teda je schopná samostatne sa živiť, dokazovanie v tomto smere vykonané nie je relevantné. Životná úroveň odporcu by bola smerodajná pri manželskom výživnom, účelom a zmyslom ktorého je vyrovnanie životnej úrovne manželov, to však nie je prejednávaný prípad.

14. V nadväznosti na vyššie uvedené odvolací súd záverom uvádza, že návrh navrhovateľky nepovažuje za dôvodný pre nespĺnenie zákonných predpokladov priznania príspevku na výživu rozvedeného manžela. Za daného stavu odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil postupom vyplývajúcim z ust. § 388 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP tak, že návrh zamietla. Vzhľadom na prijaté rozhodnutie nepovažoval odvolací súd za opodstatnené vyjadrovať sa k odvolacím námietkam navrhovateľky, smerujúcim k zvýšeniu príspevku na výživu rozvedeného manžela.

15. O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP v spojení s ust. § 58 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nezhliadol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP, aj napriek tomu, že povinný si náhradu trov odvolacieho konania uplatnil. Hoc navrhovateľka v konečnom dôsledku nebola s návrhom úspešná, je potrebné dodať, že rozhodnutie vo veci záviselo od úvahy súdu, pritom súdy naprieč inštanciami neboli vo svojich názoroch jednotné. Fakticita stavu u navrhovateľky smie naznačovať jej odkázanosť na príspevok na výživu rozvedeného manžela, no jej výdavky boli vyhodnotené ako neefektívne, čo viedlo až k zamietnutiu návrhu. Javí sa byť však zrejmé, že životná úroveň účastníkov konania je rozdielna, na úkor navrhovateľky, ktorej je bránené v riadnom prístupe a užívaní majetku patriaceho do BSM. V tomto ohľade by priznanie náhrady trov konania povinnému znamenalo ďalšie finančné zaťaženie navrhovateľky, čomu mieni odvolací súd predchádzať. Okrem zhoršenia finančnej situácie sleduje odvolací súd aspoň zachovanie aktuálnych vzťahových väzieb medzi účastníkmi konania. Akákoľvek ďalšia degradácia ich vzťahu, resp. eskalácia konfliktu nie je na prospech bývalých manželov, ale ani na prospech ich dcéry, ktorá v živote smie ešte racionálne požadovať zmysluplnú komunikáciu rodičov.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).